

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 – ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος μαθήματος	Συνταγματικό Δίκαιο			
Κωδικός μαθήματος	LAWG-102			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	1^{ος} Κύκλος (Πτυχίο)			
Έτος /Εξάμηνο	1 ^{ον} /Α			
Όνομα διδάσκοντα	Πέτρος Κωνσταντινίδης			
ECTS	6	Διαλέξεις/ εβδομάδα	3 ώρες ανά εβδομάδα	Εργαστήρια/ εβδομάδα
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν τη θεωρία του Συνταγματικού δικαίου καθώς και της ιστορική διάσταση του κινήματος του συνταγματισμού.</p> <p>Στο μάθημα θα γίνει παρουσίαση και ανάλυση των θεμελιωδών αρχών του συνταγματικού δικαίου: διάκριση των εξουσιών και θεσμικά αντίβαρα, κράτος δικαίου, συντακτική και αναθεωρητική εξουσία, λαϊκή κυριαρχία, λειτουργικότητα και αρμοδιότητα των κρατικών οργάνων.</p> <p>Επίσης, θα εξηγηθούν οι μορφές οργάνωσης του Κράτους και των πολιτευμάτων: ενιαίο κράτος, ομοσπονδιακά και συνομοσπονδιακά κράτη, προεδρικά και κοινοβουλευτικά συστήματα και συναφή μορφές. Ακόμη, θα γίνει συγκριτική προσέγγιση μεταξύ των μορφών διαφόρων Συνταγμάτων και του εντοπισμού των πολιτειακών και άλλων χαρακτηριστικών τους.</p> <p>Περαιτέρω, θα γίνει παρουσίαση και επεξήγηση των χαρακτηριστικών του Ελληνικού Συντάγματος σε συνάρτηση με την ιστορική εξέλιξη του. Τη σχέση της ελληνικής συνταγματικής τάξης με το διεθνές δίκαιο και το δίκαιο της Ε.Ε. και τις εγγυήσεις τήρησης του συντάγματος (δικαστικός έλεγχος συνταγματικότητας των νόμων, δικαίωμα αντίστασης, κατάσταση έκτακτης ανάγκης).</p> <p>Θα γίνει αναλυτική παρουσίαση, με αναφορά σε πρακτικά παραδείγματα, των βασικών λειτουργιών του ελληνικού πολιτεύματος και των άμεσων οργάνων του Κράτους (διαδικασία ανάδειξης της Κυβέρνησης, Προέδρου της Δημοκρατίας, εκλογικό σώμα, Βουλή, Δικαστήρια)</p>			

Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής αναμένεται να είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίζει και να κατανοεί τα βασικά θεωρητικά στοιχεία και τις αρχές του συνταγματικού δικαίου. • Να έχει την ικανότητα να αναγνωρίζει και να εξετάζει διάφορες συνταγματικές θεωρητικές προσεγγίσεις, μέσω σύνθετης κριτικής σκέψης. • Να κατανοήσει τις βασικές δομές και χαρακτηριστικά του ελληνικού Συντάγματος. • Να μπορεί μέσω κριτικής ανάλυσης να προβαίνει σε ερμηνεία των συνταγματικών κανόνων. • Να κατανοεί τις αρμοδιότητες και το τρόπο λειτουργίας της εκτελεστικής, νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας. • Να μπορεί, με βάση τις αρχές του συνταγματικού δικαίου, να αξιολογεί συγκεκριμένα ζητήματα και προβληματικές που ανακύπτουν από την εφαρμογή των συνταγματικών κανόνων. • Να αναγνωρίζει και να κατανοεί τη διαδικασία σχηματισμού της Κυβέρνησης και της εκλογής Προέδρου της Δημοκρατίας. • Να μπορεί να επεξηγήσει το τρόπο εφαρμογής της διάκρισης των εξουσιών στην ελληνική συνταγματική έννομη τάξη. • Να αντιληφθεί την έννοια των πολιτικών κομμάτων και τη θέση τους στο Ελληνικό Σύνταγμα. • Να αναγνωρίζει τις εγγυήσεις τήρησης του Συντάγματος. • Να είναι σε θέση να επιλύει πρακτικά ζητήματα του συνταγματικού δικαίου. 		
Προαπαιτούμενα	Δεν Εφαρμόζεται	Συναπαιτούμενα	Δεν Εφαρμόζεται
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Η διάρθρωση του μαθήματος γίνεται σε τρεις ενότητες: 1) η πρώτη αφορά την γενική θεωρία του συνταγματικού δικαίου, θεμελιώδεις αρχές, μορφές πολιτευμάτων και συστήματα οργάνωσης του Κράτους, 2) η δεύτερη εστιάζει στα βασικά χαρακτηριστικά του ελληνικού συντάγματος, τις δομές του και ιστορική του πτυχή 3) η τρίτη εξετάζει τις βασικές λειτουργίες των άμεσων οργάνων του Συντάγματος, όπως την Κυβέρνηση, του Υπουργούς, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το εκλογικό σώμα, τη Βουλή και τα Δικαστήρια.</p> <p>Ενότητα Α.</p> <p>Κύρια γνωρίσματα του συνταγματικού δικαίου.</p>		

Συστατικά στοιχεία του Κράτους, έννοια του πολιτεύματος και μορφές κρατικής οργάνωσης.

Οι κύριες λειτουργίες του Συντάγματος.

Παραγωγή και μεταβολή του Συντάγματος.

Εξέταση βασικών εννοιών του συνταγματικού δικαίου όπως, κράτος δικαίου, διάκριση των εξουσιών, λαϊκή κυριαρχία, λειτουργικότητα, αρμοδιότητα των κρατικών οργάνων και εγγυήσεις τήρησης του συντάγματος.

Ενότητα Β

Η ιστορία του ελληνικού συνταγματισμού.

Πηγές του Ελληνικού Συνταγματικού δικαίου.

Η έννοια της ιεραρχίας των πηγών του δικαίου και η αυξημένη τυπική ισχύς του Συντάγματος.

Η επίδραση του ευρωπαϊκού δικαίου στο Ελληνικό Σύνταγμα

Διεθνές Δίκαιο και ελληνική έννομη τάξη.

Ενότητα Γ.

Ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων – μορφές και διαδικασία.

Η διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος – ουσιαστικά και διαδικαστικά όρια.

Η Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία.

Η δημοκρατική αρχή

Πολιτικά κόμματα και Σύνταγμα.

Η διάκριση των εξουσιών - Η νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία.

Έννοια, διακρίσεις και φορείς των κρατικών οργάνων

Το εκλογικό σώμα – το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθε.

Η Βουλή- προσόντα, κωλύματα και ασυμβίβαστα – οργάνωση και λειτουργία του νομοθετικού σώματος – η νομοθετική διαδικασία – διάλυση της Βουλής.

Ανάδειξη Κυβέρνησης και απαλλαγή από τα καθήκοντα της. Οι αρμοδιότητες της Κυβέρνησης – Η υπουργική προσυπογραφή και η ευθύνη των υπουργών.

Ο Θεσμός του Προέδρου της Δημοκρατίας – η ανάδειξη, ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του.

	<p>Η Δικαστική εξουσία - η έννοια της δικαστικής ανεξαρτησίας – τα είδη Δικαστηρίων.</p>
<p>Μεθοδολογία διδασκαλίας</p>	<p>Διαλέξεις με τη βοήθεια διαφανειών και με ενθάρρυνση της ενεργητικής συμμετοχής και του διαλόγου, εργασίες και παρουσιάσεις.</p> <p>Ανάλυση αποφάσεων των Ελληνικών Δικαστηρίων και σχετικών δικαστηρίων άλλων δικαιοδοσιών.</p> <p>Μελέτες περίπτωσης/παραδείγματα</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Κ. Χρυσόγονος, Συνταγματικό Δίκαιο, 3η έκδ. (Σάκκουλα 2022)</p> <p>Ε. Βενιζέλος, Μαθήματα Συνταγματικού Δικαίου, Νέα έκδοση (Σάκκουλας 2021).</p> <p>Π.Μ. Παντελής, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 5^η εκδ. (Π.Ν. Σάκκουλας 2020).</p> <p>Κ.Γ. Μαυριάς, Συνταγματικό Δίκαιο, 6^η εκδ. (Δίκαιο & Οικονομία, Π.Ν. Σάκκουλας 2021)</p> <p>Α. Ράικος, Γενική Πολιτειολογία & Συνταγματικό Δίκαιο τόμος Ι, 5^η εκδ. (Νομική Βιβλιοθήκη 2018)</p> <p>Α. Μανιτάκης, Συνταγματική οργάνωση του Κράτους, 3η έκδ. (Σάκκουλας 2009).</p> <p>Α. Μανιτάκης, Κράτος Δικαίου & Έλεγχος της Συνταγματικότητας, τόμ. 1, (Σάκκουλας 1994).</p> <p>Σπ. Βλαχόπουλος/ Ξ. Κοντιάδης/ Γ. Τασόπουλος (επιστημ. διευθ.), Σύνταγμα. Ερμηνεία κατ' άρθρο, Ηλεκτρονική έκδοση (Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου – Ίδρυμα Θεμιστοκλή και Δημήτρη Τσάτσου - Syntagma Watch) https://www.syntagmawatch.gr/to-syntagma-mou/syntagma-kata-arthro-ermineia/</p> <p>Φ. Σπυρόπουλος/Ξ. Κοντιάδης/ Χ. Ανθόπουλος/ Γ. Γεραπετρίτης (επιστ. διεύθυνση), Σύνταγμα: Κατ' άρθρο ερμηνεία (Σάκκουλας 2017).</p> <p>Δ. Θ. Τσάτσος, Συνταγματικό Δίκαιο, τόμος Β': Οργάνωση & Λειτουργία της Πολιτείας (Αντ. Ν. Σάκκουλας 1993).</p>
<p>Αξιολόγηση</p>	<p>Εργασία 30%</p> <p>Συμμετοχή 20%</p> <p>Τελική εξέταση 50%</p>
<p>Γλώσσα</p>	<p>Ελληνικά</p>